



LAUREA
AMMATTIKORKEAKOULU
Yhdessä enemmän

Konsultointi ohjelmistokehitys- projekteissa

Case: Juho Naalisvaara Oy

Ripatti, Jani

2017 Laurea



Laurea-ammattikorkeakoulu

Konsultointi ohjelmistokehitysprojekteissa

Case: Juho Naalisvaara Oy

Ripatti, Jani
Tietojenkäsittely koulutusohjelma
Opinnäytetyö
Joulukuu, 2017

Ripatti, Jani

Konsultointi ohjelmistokehitysprojekteissa: Case Juho Naalisvaara oy
Case: Juho Naalisvaara Oy

Vuosi 2017

Sivumäärä 37

Opinnäytetyö käsitteli yleisten IT-sopimusten soveltumista ja soveltamista ohjelmistotuotantoon keskittyneet IT-konsulttiyrityksen tarpeisiin. Case-yrityksenä toimi Juho Naalisvaara Oy. Tavoitteena työllä oli helpottaa yritykselle tärkeiden toimeksiantojen saamista sekä niihin liittyvien sopimusten tekoa. Työn tavoite oli perehdyttää toimeksiantajayritystä IT-konsultti-sopimusten merkittävimpiin sopimuskohtiin. Toinen merkittävä tavoite oli esitellä sopimus-pohja, jota voidaan hyödyntää lähtökohtana sopimusneuvotteluissa.

Työhön liittyvä teoreettinen viitekehys perustui ensisijaisesti IT2015-sopimusehtoihin perehtymisestä. Tämän lisäksi perehdyttiin aiemmin tehtyihin alakohtaisiin tutkimuksiin sekä IT-hankintoihin ja sopimukseen perustuvaan kirjallisuuteen. Toimintatutkimukselle tunnusomaista on, että se kohdistuu käytäntöihin. Tutkimustyön metodiikkaan kuuluu myös perustavanlaatuisesti se, että tutkittava kohde osallistuu itse tutkimusprosessiin. Pääasiallisena tiedonkeruumenetelmänä käytettiin avointa haastattelua.

Tutkimuksen johtopäätökset osoittavat, että IT2015 yleiset sopimusehdot yhdessä IT2015 EAP erityisehtoja konsultointi- ja muista asiantuntijapalveluista -erityisehtojen kanssa soveltuvat hyvin case-yrityksen tarpeisiin. IT2015 ehtojen vahvuus on siinä, että malli antaa tarvittavan struktuurin ja varmistaa, että kaikki sopimuksen keskeiset asiakohdat tulee käydyksi läpi. Lisäksi mahdollistetaan riittävä joustavuus tapauskohtaisille erityisvaatimuksille.

Ripatti, Jani

Consulting in Software Development Projects Case: Juho Naalisvaara Ltd

Year	2017	Pages	37
------	------	-------	----

The Bachelor's thesis dealt with the suitability of general IT agreements on the needs of a software development oriented IT consultancy company. The case company is Juho Naalisvaara Oy.

The aim of the study was to facilitate the work of reaching some important assignments and to deal the contracts with clients. The aim of the thesis was to familiarize the client with the most important contractual points of IT consultancy. Another important objective was to present a contractual basis that can be used as a starting point for contract negotiations.

The theoretical reference framework related to the work was primarily based on familiarization with IT2015 contract terms. In addition to this, the study bases on previous sectoral studies and literature based on IT purchases and agreements. The activity study is characterized by being subject to practices. The method of research also fundamentally involves the fact that the subject to be studied participates in the research process itself. An open interview was used as the main data gathering method.

The study's conclusions showed that the IT2015 general contractual terms, together with IT2015 EAP special conditions for consultancy and other expert services, are well suited to the needs of the case company. The strength of the IT2015 terms is that the model provides the necessary structure and ensures that all key issues in the agreement will be reviewed. In addition, sufficient flexibility is allowed for case specific requirements.

Keywords: Consulting, IT contracts, IT2015

Sisällys

1	Johdanto	6
2	Työn lähtökohdat	7
2.1	Yrityksen esittely	7
2.2	Ohjelmistotuotanto ja konsultointi Suomessa	8
2.3	Tutkimuskysymysten esittely ja rajaus	9
2.4	IT2015-sopimusehdot	10
2.5	Tekijänoikeus ohjelmistokehityksessä	11
3	Konsulttisopimuksen sisältö	12
3.1	Sopijaosapuolet ja yhteyshenkilöt	12
3.2	Toimituksen kohteena olevat asiantuntijapalvelut	13
3.3	Raportointi	14
3.4	Tulokset ja hyväksyminen	15
3.5	Palveluaika ja -paikka	16
3.6	Sopimuksen hinnat ja voimassaolo	16
3.7	Rekrytointirajoitus	17
3.8	Salassapito	17
3.9	Korvausvelvollisuus ja vastuunrajoitukset	18
3.10	Yleisistä sopimusehdoista poikkeaminen	18
3.11	Asiakassuhteiden rakentaminen	19
4	Tutkimusmenetelmät	19
4.1	Haastattelu	20
4.2	Aineiston kerääminen	20
5	Uusien IT-alan toimintamallien käyttöönotto osaksi yrityksen sopimusprosessia ...	21
6	Yhteenveto	22
7	Jatkokehitys	25
	Lähteet	26
	Kuviot	28
	Liitteet	29

1 Johdanto

Opinnäytetyö käsittelee yleisten IT-sopimusten soveltumista ja soveltamista ohjelmistotuotantoon keskittyneen IT-konsulttiyrityksen tarpeisiin. Opinnäytetyön case-yrityksenä toimii Juho Naalisvaara Oy, joka on yhden miehen IT-alan freelancetyötä tekevä yritys. Freelance-työlle tunnusomaista on, että työ on yleisesti lyhytaikaista ja työtehtävät ovat tilapäisiä. Työntarjoajia voi freelancerilla olla useita samanaikaisesti. Malli sallii sekä tekijälle sekä työntarjoajalle suuremman joustavuuden suhteessa normaaliin työsuhteeseen.

Toimeksiannot liittyvät pääosin asiakaskohtaisten ohjelmistojen tuottamiseen. Asiakaskohtaiset ohjelmistot eroavat ohjelmistotuotteista siinä, että tuotteet räätälöidään tilaajan erityiseen asiakastarpeeseen. Toteutettavat ohjelmistot ovat täten ainutlaatuisia eivätkä tällöin monistettavissa. Hyöty, jonka ohjelmisto tilaajalleen tuottaa on merkittävä ja selkeä. Ohjelmistoyritykset sekä muut tuotantoketjussa olevat toimijat, kuten freelance-ohjelmoijat, voivat toteuttaa hankkeen merkittävästi pienemmällä riskillä ja saavuttaa taloudellista hyötyä. Saavutettu taloudellinen hyöty rajoittuu kuitenkin pääsääntöisesti ainoastaan kertaluonteiseen hankkeen läpivientiin. Liiketoiminta on projektiluonteista ja saavutettu tuotto liittyy osaavien henkilöresurssien myyntiin järkevällä katteella. (Hyvönen 2003, 3.)

Suuriin ohjelmistokehityshankkeisiin voi liittyä useita ohjelmistoalan yrityksiä ja tehtäväkokoaisuuksia pilkotaan useisiin eri hankinta- ja alihankintasopimuksiin eri toimittajien kesken. Opinnäytetyöni tavoite on selvittää, mitkä asiat konsultointi- ja alihankintasopimuksissa ovat tärkeitä ja mitkä erityiset seikat on syytä ottaa sopimusneuvotteluvaiheessa huomioon. Juho Naalisvaara Oy on vasta perustettu ja sen vuoksi toimivat käytännöt ja rutiinit vielä puuttuvat.

Tavoite työllä on helpottaa yritykselle tärkeiden toimeksiantojen saamista sekä toimeksiantosopimusten tekoa. Työn tavoite on perehdyttää toimeksiantajayritystä IT-konsulttisopimusten merkittävimpiin sopimuskohtiin. Toinen merkittävä tavoite on esitellä sopimus pohja, jota voidaan hyödyntää lähtökohtana sopimusneuvotteluissa. Valmis sopimusvaiheeseen liittyvä toimintamalli poistaa epävarmuustekijöitä sekä vähentää kustannuksia. Työssä pohditaan myös sitä, miten kotimaiset alakohtaiset yleiset sopimusehdot soveltuvat kansainvälisiin sopimuksiin.

2 Työn lähtökohdat

Tutkimuksen yleinen pääperiaate on nimenomaisesti tiedon tuottaminen. Tutkimustyössä tuotetun tiedon tulee aina olla luonteeltaan objektiivista ja universaalia. Opinnäytetyössä saavutettu tutkimustieto on ensisijaisesti laadullista. Sen tarkoitus on mahdollisesti luoda uutta teoriaa ja sillä pitäisi olla myös luotettavaa ja läpinäkyvää. Tutkimustyö on aina myös hyvin lainalaista toimintaa ja sen pitäisi noudattaa tieteelliselle tutkimukselle määriteltyjä tapoja ja periaatteita. (Salonen 2013, 9-14.)

Kehittämistyö taas keskittyy kerätyn tietämyksen hyödyntämiseen ainutkertaisessa tilanteessa. Tästä syystä kehittämistyöllä ei välttämättä ole universaaleja piirteitä, koska se on sidottu enemmän aikaan ja paikkaan. Kehittämistyöllä hankittu tieto on konkreettista. (Salonen 2013, 9-14.)

Kyseessä on toiminnallinen opinnäytetyö, jonka tavoitteena on luoda teoriaan perustuva kehitystyö toimeksiantajalle. Teoriaosuus perustuu kirjallisuuteen, jonka avulla luotuun viitekehukseen voidaan rakentaa toiminnallinen osuus. Teoriasisältö perustuu sopimusoikeudellisiin seikkoihin sekä alakohtaisiin tapoihin.

2.1 Yrityksen esittely

Juho Naalisvaara Oy on vuonna 2017 perustettu yritys. Yrityksen tarkoitus on mahdollistaa perustajan, Juho Naalisvaaran, toimiminen freelance -tyyppisenä ohjelmistokehitykseen liittyvien toimeksiantojen konsulttina. Yrityksen perustajalta löytyy alakohtainen akateeminen koulutus sekä kokemusta ohjelmistokehittämisestä eri ohjelmointikielillä sekä erilaisissa yrityksissä yli kymmenen vuoden ajalta. Yrityksen pääasiallinen tavoite on työllistää yrityksen ainoana työntekijänä toimivia yrityksen perustaja. Liiketoiminta halutaan pitää yksinkertaisena, mutta kuitenkin kannattavana pitämällä yrityksen kulurakenne mahdollisimman pienenä.

Ohjelmistoalan liiketoiminnan harjoittaminen ei juridisesti ole monimutkaista. Jos toiminta ei edellytä ulkoisen työvoiman hankkimista tai esimerkiksi toimitilojen hankkimista, ei kaupparekisteriin tehtävää ilmoitusta tarvita. Tällöin voidaan toimia yksityisenä elinkeinonharjoittajana. Yrityksen perustaja päätyi kuitenkin osakeyhtiöön siitä syystä, että alalla osakeyhtiö on yrityksenä uskottavampi. Lisäksi verotus on tarpeisiin nähden toimivampi, kun kaikkea laskutettavaa työtä ei makseta itselle palkkana. Henkilöyhtiöihin verrattuna osakkaita sitoo rajoitettu vastuu, joka perustuu ainoastaan pääoman määrään, joka yritykseen on sijoitettu. (Lukkari 2004, 78.)

Projekteissa ja tuotannoissa eri tuotantotehtävien ulkoistaminen on usein viisasta sekä ajankäytön että taloudellisten resurssien näkökulmasta. Kaiken tekeminen itse ei aina ole järkevää, vaan tuottavuuden näkökulmasta on perusteltua löytää osaava tekijä, jolla on jo tehtävään tarvittavat kyvykkyydet ja rutiinit. Eri toimijoiden kannalta hyvä tilanne saavutetaan toiminnalla, jossa työt jaetaan eri tekijöiden kesken siten, että yhden tekijän myymä työpanos tuottaa etua usealle verkoston jäsenelle. (Lukkari 2004, 78.)

2.2 Ohjelmistotuotanto ja konsultointi Suomessa

Suomessa on tällä hetkellä laaja-alainen ja kasvava pula osaavista ohjelmointityöntekijöistä. Erityisesti kaivataan tekijöitä, jolla on ohjelmoinnin lisäksi kykyä kehittää myös liiketoimintaa. Yhtiöillä on jatkuva tarve kasvaa ja kehittyä. Uudet digitalisaatioon liittyvät muutospaineet kasvattavat kysyntää koodareista. Osaavaa työvoimaa tarvitsevat niin suuret kuin pienetkin yritykset. Suuryritykset ovat alkaneet ison ulkoistusbuumin jälkeen haalia taas omia kyvykkäitä kehittäjiä toteuttamaan yrityksen digiloikkavisioiden. Lisääntynyt kysyntä on synnyttänyt Suomeen myös suuren joukon palveluntuottajia, jotka tarjoavat tarpeisiin niin digikonsultteja kuin koodareitakin. Esimerkkejä tällaisista yrityksistä on mm. Gofore, Vincit, Futureice, Nitor, Reaktor, Siili ja Solita. Kaikille näille yrityksille tunnusomaista on yrityskulttuuri, jossa ohjelmistoalan osaajia pidetään suuressa arvossa. (Muukkonen 2017.)

Suomen Tieto- ja viestintäteknikan ammattilaiset TIVIA ry tekee vuosittain eri tietohallintoon liittyviä tutkimuksia. Tutkimuksessa ”Tietohallintojen johtaminen Suomessa” vastaajat edustivat 125 erikokoista kotimaista yritystä ja organisaatiota. Tutkimuksessa kysyttiin osallistujilta, kuinka tärkeänä vastaajat näkevät ohjelmistojen/ohjelmoinnin roolin digitaalisessa muutoksessa, palveluiden kehittämisessä ja uusien liiketoimintamallien toteuttamisessa.

Tulokset osoittavat, että kaikilta osallistuneilta aloilla selvä enemmistö vastaajista pitää ohjelmistojen kehittämistä joko melko tai erittäin tärkeänä. Vastauksissa korostuu, että palvelulojen yrityksistä jopa 72 % pitää kehittämisen merkitystä erittäin tärkeänä asiana (Kuvio 1). Tutkimuksen osana arvioitiin myös sitä, mikä on ICT-kehityksen ja digitaalisen muutoksen kannalta luotettavin yritysten käyttämä tietolähde. Vastaajien mielestä ensisijaisesti luotettavin tietolähde on oma analyysi (30 %), mutta heti seuraavaksi tärkeimpänä pidettiin konsultteja (24 %). (Tivia 2016, 36-38.)

	Erittäin tärkeä	Melko tärkeää	Jokseenkin tärkeä	Ei kovin tärkeä	Ei lainkaan tärkeä
ICT-toimiala	38 %	37 %	25 %	0 %	0 %
Teollisuus	28 %	28 %	33 %	11 %	0 %
Kauppa	40 %	40 %	20 %	0 %	0 %
Palvelu	72 %	22 %	6 %	0 %	0 %
Julkinen sektori	29 %	48 %	16 %	6 %	1 %
Yhteensä	34 %	42 %	18 %	5 %	1 %

Kuvio 1: Ohjelmistojen ja ohjelmoinnin tärkeys digitaalisessa muutoksessa. (Tivia 2015, 36.)

ICT-alan murrosta käsittelevistä tutkimuksista ja asiantuntijoiden lausunnoista käy ilmi, että yleisesti ohjelmistokehittäjille sekä ketterille asiantuntijakonsulteille on tänä päivänä ti-lausta. Selkä vahvuus on siinä, että toimittaja pystyy vastaamaan sekä IT- että liiketoiminnan kehittämiseen liittyviin tarpeisiin.

2.3 Tutkimuskysymysten esittely ja rajaus

Miksi sopimuksen huolellinen laatiminen on välttämätöntä? Teoksessaan Sopimusoikeus I Hemmo (2003) kiteyttää seuraavasti: ”Sopimus on varallisuudensiirron tärkein oikeusperuste. Vaihanta on ongelmatonta, jos kaikki siihen osallistuvat 1) ovat selvillä preferensseistään ja tarjolla olevien hyödykkeiden ominaisuuksista, 2) voivat vapaaehtoisesti päättää sitoumuksistaan ja hyväksymistään sopimusehdoista, ja 3) toimivat päätetyksi tulleen sopimuksen edellyttämällä tavalla, eivätkä myöskään joudu odottamattomien sopimuksen täyttämistä vaikeuttavien tapahtumien häiritsemiksi. Tarve puuttua sopimusoikeudellisin keinoin markkinoilla tapahtuvaan vaihdantaan seuraa siitä, ettei kuvattu ideaali useinkaan toteudu”. IT-alalla on edelleen tyypillistä, että sopijaosapuolet laativat sopimuksia tuntematta vallitsevaa lainsäädäntöä sekä vakioehtojen sisältämiä yksityiskohtia. (Hemmo 2003, 3-7.)

Tutkimuksessani ensisijainen tutkittava kohde on se, kuinka hyvin IT-alalla käytettävät vakio-muotoiset IT2015-sopimusehdot soveltuvat toimeksiantajan tarpeisiin. Lisäksi selvitetään käytettävissä olevaan kirjallisuuteen pohjautuen, että mitkä asiakohdat sopimuksen teossa ovat erityisen huomionarvoisia. Tutkimuksessa pohditaan, että mitä eri keinoja ala tarjoaa uudelle toimialalle työllistymiseen.

Opinnäytetyössä ei arvioida konsultointityön liiketoiminnallista kannattavuutta ja sitä kautta konsulttityön hinnoitteluun liittyviä seikkoja osana sopimusta. Työn hinnoittelussa lähtökohta on toimia yrityksen taloudellisesta näkökulmasta kannattavasti. Lopullisen hinnan määräytymiseen kuitenkin vaikuttavat alakohtaiset yleiset hinnoittelun tasot sekä muun muassa sopimuksen luonne ja sen kesto.

2.4 IT2015-sopimusehdot

IT-alan vakimuotoiset ehdot ovat olleet käytössä Suomessa pitkään. Ensimmäisten yhteisesti laadittujen vakimuotoisten sopimusehtojen valmistelutyöt aloitettiin vuonna 1986, kun Keskuskauppakamari antoi työstä kutsun alan toimijoille. (Erlund, Lindfors, Salminen & Turunen 2016, 31.)

IT2015-sopimusehdot edustavat sopimuksista tuoreimpia käytössä olevia IT-alan vakioehtoja. Vakioehtojen tarkoitus on helpottaa sopimusten tekemistä ja vähentää itse sopimusprosessista aiheutuvia kustannuksia. Ensisijaisesti ehdot on suunniteltu käytettäväksi kotimaassa vallitsevan lainsäädännön pohjalta. Keskuskauppakamarin tuottamien sopimusehtojen käyttäminen on luvanvaraista ja vaatii lisenssin hankkimisen. Ehdot ovat saatavilla sekä suomen että englannin kielellä. Sopimuskokoelma sisältää eri käyttötarkoituksiin suunniteltuja erityisehtoja yhteensä kahdeksan kappaletta (Kuvio 2). Näitä erityisehtoja käytetään täydentämään sopimuskokoelman sisältämiä yleisiä sopimusehtoja (IT2015 YSE). (Erlund, Lindfors, Salminen & Turunen 2016, 39-40.) Opinnäytetyössä tarkastelen case-yrityksen tarpeisiin soveltuvia IT2015 EAP erityisehtoja konsultointi- ja muista asiantuntijapalveluista.



Kuvio 2: IT2015 sopimusehtojen sisältö ja rakenne (Erlund, Lindfors, Salminen, Turunen 2016, 29.)

2.5 Tekijänoikeus ohjelmistokehityksessä

Ensisijaisesti tekijänoikeudet tilattuihin töihin ja materiaaleihin on toimittajalla. Kaikkeen materiaaliin, etenkin tuotettuun ohjelmakoodiin liittyen tulee erikseen sopia kaikista niiden käyttöön liittyvistä oikeuksista. (Lukkari 2004, 74.)

IT2015 EAP-sopimusmallissa perusolettamana, että immateriaalioikeudet kuuluvat toimittajalle. Oikeuksien jäädessä toimittajalle, ovat ne vapaasti hyödynnettävissä myös tulevaisuudessa toimeksiannoissa. Toimittaja voi halutessaan myöhemmin luovuttaa erilaisia oikeuksia tuotoksiin myös muille toimeksiantajille. Edellä mainituissa tapauksissa voi yritys saavuttaa taloudellista hyötyä työnsä monistettavuudella. (Erlund, Lindfors, Salminen, Turunen 2016, 189-192.)

Oikeuksien luovutuksesta asiakkaalle voidaan sopia erikseen. Asiakas saattaa haluta saavuttaa erityistä kilpailuetua sillä, että tehtyä työtä ei voida käyttää muiden asiakkaiden toimeksiantoihin. Sama koskee myös tilanteita, joissa asiakkaan liiketoimintaan liittyviä salaisuuksia voisi vuotaa yrityksen ulkopuolelle. Mikäli tekijänoikeudet luovutetaan asiakkaalle yhteisestä sopimuksesta, tulee tämä kirjata sopimustekstiin yksityiskohtaisesti.

Immateriaalioikeuksien luovutus voidaan tehdä myös rajoitetusti, esimerkiksi tietyksi määräjaksiksi. Sopimukseen kirjataan, että oikeuksia ei saa toimittaa tietyille nimetyille kilpailijayrityksille. Monitoimittajaprojekteissa oikeuksiin ja niiden luovuttamiseen liittyy yleisesti tiettyjä käytäntöjä. Jos kaikki oikeudet luovutetaan asiakkaan käyttöön, tulee sen näkyä myös toimeksi annetusta tehtävästä maksetun korvauksen määrässä. (Erlund, Lindfors, Salminen, Turunen 2016, 189-193.)

Luovasta työstä aiheutuvia tuloksia suojaa aina tekijänoikeus. Isojen ohjelmistojen tekemiseen osallistuu käytännössä aina monia tekijöitä. Yksittäisten tekijöiden henkilökohtaista panosta itse lopputuotteeseen ei aina pystytä selkeästi rajaamaan ja siksi ohjelmistoista käytetään yhteisteos -termiä. (Hyvönen 2003, 78) Mikäli kyseessä on yhteisteos, on lupa lopputuotteen käyttöön saatava kaikilta tekijöiltä. Tällöinkin on syytä harkita, riittääkö asiakkaalle tuotteesta pelkkä käyttöoikeus. (Vulmusenaho 2011.)

3 Konsulttisopimuksen sisältö

Konsultti- ja asiantuntijasopimusten avulla sovitaan asiakkaalle tehtävän asiantuntijatyön tekemisestä. Sopimuksessa sovitaan erityisesti siitä, toteutetaanko tilattu työ palvelua tarjoavan yrityksen vai tilaajan toimintamenetelmien mukaan. Sopimuksessa sovitaan myös siitä, tehdäänkö tilattu työ asiakkaan vai toimittajan tiloissa ja kuka tarjoaa työssä käytettävät työkalut. Mikäli sopimuksen kohteena on tietty toimitettava työ, kirjataan sen toimittamiseen liittyvät velvoitteet.

”Toinen asiantuntijasopimusten ääripää ovat tilanteet, joissa palveluntarjoaja toteuttaa asiantuntijatyön omissa tiloissaan haluamallaan tavalla ja on lähinnä velvollinen toimittamaan tilaajalle sovitut tulokset tietyn ajan kuluessa. Toinen ääripää taas ovat erilaiset henkilöstövuokran tyyppiset tilanteet, joissa palveluntarjoajan henkilöstö suorittaa työn tilaajan tiloissa ja valvonnassa, tilaajan ohjeiden mukaisesti”. (Hyvönen 2003, 95.)

Toimeksiantojen monipuolisuudesta huolimatta sopimuksen yksityiskohdat tulisi kattavasti ja sitovasti kirjata sopimukseen epäselvyyksien välttämiseksi. Sopimuksen rakenteen olisi syytä kuitenkin noudattaa vakiosopimusehtojen rakennetta.

3.1 Sopijaosapuolet ja yhteyshenkilöt

IT2105 EAP sopimuksissa osapuolina ovat asiantuntijapalvelun tarjoaja (konsultti) sekä asiakas (toimeksiantaja). Molempien osapuolten vastuulla on huolehtia siitä, että heille kuuluvat velvollisuudet hoidetaan niiden edellyttämällä tavalla. Toimittajan velvollisuutena on vastata siitä, että työsuorituksen edellyttämä ammattitaito löytyy. Toimittajalta voidaan edellyttää sitä, että tekijä tuntee tehtävään suorittamiseen liittyvän lainasäädännön, vallitsevat normit sekä yleiset tavat ja hyvät käytännöt.

Toimittaja vastaa siitä, että tilattu työ tehdään tämän lisäksi huolellisesti, ammattitaitoisesti ja sopimuksen mukaan. Toimittajan vastuulla on myös se, että mahdollisesti sopimusneuvotteluissa esiin tuodut referenssit ja suositukset aiemmista töistä ovat paikkaansa pitäviä. (Erlund, Lindfors, Salminen, Turunen 2016, 173-175.)

Asiakkaan velvollisuus on varmistua siitä, että tarjottu asiantuntijapalvelu soveltuu tarpeeseen. On asiakkaan vastuulla varmistua siitä, että toimittajan ammattitaito ja sopivuus ovat työn edellyttämällä tasolla. Sopimuksessa määritellään molemmille osapuolille kuuluvat tehtävät. Asiakkaan velvollisuus on vastata siitä, että tälle osoitetut tehtävät tehdään yhtä lailla huolellisesti ja kuten on sopimuksessa sovittu. Monitoimittajaympäristössä asiakkaan vastuulla on ohjata kaikkien eri osapuolten työtä sekä huolehtia että toimittajalla on mahdollisuus suorittaa oma tehtävänsä asianmukaisesti ja ajallaan. Eri toimittajien välisten tehtävien keskinäistä koordinoitua ei voida osoittaa kenellekään osapuolelle ilman erillistä sopimusta. (Erlund, Lindfors, Salminen, Turunen 2016, 173-175.)

Sopimukseen kirjataan molempien osapuolena olevien yritysten tiedot sekä lisäksi yhteyshenkilöt. Yhteys henkilöiden tehtävänä on seurata ja valvoa, että sopimus toteutuu sovitusti sekä hoitaa sopimukseen liittyvä tiedottaminen organisaation sisällä. Osapuolilla on velvollisuus viivytyksettä ilmoittaa toiselle sopijapuolelle, mikäli yhteys henkilöitä vaihdetaan. Yhteys henkilöt eivät voi itsenäisesti tehdä muutoksia sopimukseen, vaan ne tulee tehdä sopijaosapuolten kesken. (Erlund, Lindfors, Salminen, Turunen 2016, 173-175.)

3.2 Toimituksen kohteena olevat asiantuntijapalvelut

Ohjelmistokehitysprojektit ovat usein pitkäkestoisia. Hankkeissa toimitukset voivat olla monivaiheisia ja projektien läpivientiajat useita vuosia. Edellytyksenä onnistuvalle hankinnalle on se, että sopimukset ovat tarvittaessa joustavia, jotta niiden yksityiskohtia voidaan tarkastella myös sopimuskauden aikana. Järjestelmän toimittajan ja alihankintaketjussa mukana olevien osapuolten vastuuseen vaikuttaa oleellisesti se, missä projektin vaiheessa on tultu mukaan. Konsultin on tärkeää edellyttää, että toimitukseen liittyvät tavoitteet kuvataan siten, että työssä onnistuminen on mahdollista. Riippuen projektiin osallistumisen ajankohdasta on mahdollista, että suunnittelu- ja määrittelyvaiheen tuotokset on toteutettu jo ennen konsultin mukaantuloa. Sikäli kun niiden laadulla on merkittävää vaikutusta asiantuntijapalvelutyön sujuvuudelle, on niitä päästävä katselmoimaan jo ennen sopimuksen tekemistä. Suunnitteluun ja määrittelyyn liittyvät dokumentit sisältävät usein myös merkittävää asiakkaan liiketoimintaa ja kilpailukykyä koskevaa tietoa. Tällöin voidaan sopia erikseen jo ennalta osapuolten välisestä vaitiolovelvollisuudesta, joka myöhemmässä vaiheessa liitetään osaksi asiantuntijapalvelusopimusta. (Salonen 2000, 173-174.)

Monitoimittajaympäristön riskeistä suurin on tilaajan näkökulmasta se, että järjestelmän kokonaistoimintavastuusta ei loppukädessä vastaa kukaan. Mikäli kukaan toimittajista ei ole tähän sitoutunut, on vastuu todellisuudessa tilaajan. Riskiin vaikuttavat oleellisesti eri osapuolten väliset suhteet ja vastuunjaot. Vastuukysymyksissä ja toimitusvelvollisuuksien määrittelyissä merkittävänä tekijänä ovat täten myös toimittajien tietämys, asiantuntemus sekä riskinotto kyky. Vastuujaon perusteeksi eri toimittajien välillä ei riitä pelkkä alihankintasuhde. Vastuujaon tulee pohjautua tosiasiallisiin valtasuhteisiin ja tietämykseen sopimuskokonaisuuden tavoitteista. Hankkeen tarkastelu tulee tehdä kokonaisuuden näkökulmasta. Jokaisen osapuolen tulee tunnistaa, kuinka omalle työlle asetetut tavoitteet ovat suhteessa kokonaistoimintaan. Tavoitteiden ja tarpeiden kommunikointi hankkeen aikana on tästäkin johtuen merkittävässä roolissa. (Salonen 2000, 173-174.)

Onnistuneen toimituksen edellytyksenä voidaan pitää sitä, että toimittajalle annetaan työn suorittamista edellyttävä riittävä määrä oikeaa tietoa toimeksiannosta ja taustoista. Tähän tietoon ja ohjeistukseen liittyvästä vastuusta on erikseen kirjattava lauseke sopimukseen. Toisinaan tietoa ei syystä tai toisesta pystytä tai voida jakaa ennen sopimuksen tekoa. Tällöin voidaan sopia siitä, että konsultille taataan mahdollisuus tutustua asiakkaan yrityksen käytäntöihin, prosesseihin tai muuhun konsultoinnin kohteena olevaan olemassa olevaan aineistoon. Asiakas voi myös siirtää vastuuta selonottovelvollisuudesta toimittajalle. Tämä voi johtua siitä, että asiakkaan arviointikyky ei riitä työn vaatiman tiedon määrän ja luonteen arvioimiseen. Tällöin sopimukseen on kirjallisesti lisättävä kohta, jossa toimittaja vakuuttaa saaneensa tarvittavan tietopohjan työlleen. (Erlund, Lindfors, Salminen & Turunen 2016, 176-177.)

3.3 Raportointi

Työn edistymisen raportoinnista on syytä sopia toimeksiannon sopijaosapuolien kesken. Asiantuntijatyön edistymistä kuvaava raportointi lisää läpinäkyvyyttä ja luottamusta osapuolten välillä. Työn luonteen vuoksi edistymisen seuraaminen on vaikeaa ilman toimittajan kirjallista raportointia. Ohjelmointikonsultin työn laatu ei ole mitattavissa pelkästään kirjoitetun koodin määrässä. Työhön saattaa liittyä paljon fasilitointityötä, koska toimittajan voidaan olettaa olevan alan erityisasiantuntija ja omaavan paremman tietämyksen vastuualueestaan kuin muut hankkeen osapuolet. Konsultti osallistuu omalla osaamisellaan toimintatapoihin liittyvään päätöksentekoon ja auttaa koko hanketta pääsemään päämääräänsä mm. ohjeistamalla ja avustamalla muita osapuolia. (Erlund, Lindfors, Salminen & Turunen 2016, 181-182.)

Raportoinnin tärkeys korostuu hankkeissa, joissa konsultti tekee itsenäisesti projektista irrallaan hänelle asetettua tehtävänsä. Mikäli on sovittu, että toimittaja toteuttaa oman työnsä toimitettujen määritysten mukaan annetussa määräajassa, on töiden edistymistä tällöin raportoitava sovituin määräajoin määrämittäisesti. Sopimuksen luonteesta riippuen on raportoinnissa otettava kantaa myös työhön käytettyyn aikaan. Yhtä lailla asiakasta edustavan yhteyshenkilön on kyettävä tekemään omat status- ja kustannusraportointinsa saatujen tietojen pohjalta. Projektipohjaisessa ohjelmistotuotannossa kapasiteetin käyttöaste on tärkeä mitattava arvo ja siksi projektiin käytetyn ajan tilastointi tulee tehdä huolella. (Erlund, Lindfors, Salminen & Turunen 2016, 181-182.)

Yleistä on, että konsultti hankitaan projektiin lisäresurssiksi osaksi projektiryhmää. Oltaessa tiivis osa projektia ja projektiryhmää ei raportointiin ole välttämättä niin suurta tarvetta. Toimeksiantajan alaisuudessa työskentely ja työssä edistyminen sisältyy osana normaalia työskentelyä. Konsultti mukautuu osaksi ryhmää ja sille asetettuja toimintamalleja. (Erlund, Lindfors, Salminen & Turunen 2016, 181-182.)

3.4 Tulokset ja hyväksyminen

Konsulttityön tulosten toimittaminen riippuu pitkälti toimeksiannon luonteesta. Jos kyseessä on projektiin toimitettu työvoima, ei tuloksia tarvitse lähtökohtaisesti erikseen toimittaa tai raportoida. Tällöin hyvä käytäntö on hyväksyttää kuukausilaskutuksen mukaan toteutuneet tunnit, jolloin saadaan tehdylle työlle laskutusoikeus. Hyväksyntä on syytä pyytää kirjallisena, jotta erimielisyyksiä ei pääse jälkikäteen syntymään. Tuntilistoihin on syytä kirjata selitteet siitä, mihin työtehtävään käytetyt tunnit liittyvät. Kun toimeksianto on kokonaisuudessa viety loppuun, on käytännöllistä kirjata loppuraportti, johon kirjataan toimeksiannon ja toteutuneiden töiden sisältämät tiedot. (Lukkari 2004, 73.)

Hyväksymisprosessi on työn eri vaiheissa syytä tehdä viivytyksettä. Tämä on asiakkaan velvollisuus. Tämä velvollisuus koskee kaikkia toimeksiannon aikana toimitettuja tuotoksia, kuten edistämislmoituksia, väli- tai loppuraportteja sekä asiakkaan tilaamia ja sille toimitettuja asiantuntijapalvelun tuloksia. IT2017 EAP -mallissa käytäntönä pidetään sitä, että asiakkaan tulee tehdä muihin kuin loppuraporttiin kirjallinen huomautus seitsemän päivän kuluessa toimituksesta. Muutoin toimitus voidaan katsoa hyväksytyksi. (Erlund, Lindfors, Salminen & Turunen 2016, 182-184.)

Toimeksiannon voidaan tulkita päättyvän silloin, kun asiantuntijatyö päättyy tai vastaavasti siihen, kun loppuraportti on toimitettu asiakkaalle. Päätymisen hyväksymiseen liittyvä asiakkaan reklamaatio-oikeus on 30 päivää. Mikäli edellä mainituista ehdoista halutaan poiketa, tulee se kirjata erikseen osapuolten hyväksymään sopimukseen. (Erlund, Lindfors, Salminen & Turunen 2016, 182-184.)

3.5 Palveluaika ja -paikka

Palveluajat sovitaan osapuolten kesken silloin, kun säännöllistä läsnäoloa työn tekemiselle edellytetään. Palveluajan osalta on syytä kirjata sopimukseen myös se, ettei asiantuntija tee työtä viikonloppuisin tai pyhinä ilman erillistä korvausta ja että poikkeavuuksista työajasta tulee sopia yhteisesti hyvissä ajoin etukäteen. Yhteisesti on myös sovittava siitä, missä työskentely tapahtuu. Tavanomaista on, että työtä tehdään toimeksiantajan tai projektin omistajan tiloissa ja tarjotuilla työkaluilla. Tällöin varmistutaan siitä että, kaikilla on käytettävissä yhteensopivat käyttöjärjestelmät sekä käytetyt sovellusversiot lisensseineen työtä edellyttävällä tavalla. Mikäli työ tehdään itsenäisesti paikasta ja ajasta riippumatta, tulee yhteisesti sopia työskentelysäännöistä ja käytettävistä työkaluista. Toimittajan on tällöin sitouduttava sovituihin sääntöihin ja vastattava käytävistä työvälineistä, eli muutoin sovita. (Erlund, Lindfors, Salminen & Turunen 2016, 179-181.)

3.6 Sopimuksen hinnat ja voimassaolo

Sopimuksessa on tärkeää sopia siitä, mitä työstä sovittu hinta työstä sisältää. Toisaalta sopimuksessa on hyvä sopia myös siitä, miten hintaan kuulumattomien töiden laskutuksen kanssa toimitaan. Mikäli laskutettava työ ei ole tuntiperusteista ja määrittely on vajavaista, saattaa konsultti löytää itsensä tekemästä korjauksia toisensa perään, sitä mukaa kun asiakas vaihtaa mielipidettensä. (Laitinen 2017.)

Sopimuksen voimassaolo riippuu paljolti sopimuksen luonteesta. Yhtä lailla kuin työsuhteessa-kin, voi konsulttisopimus olla joko toistaiseksi voimassa tai määräaikainen. Mikäli sopimus on sovittu määräaikaiseksi, päättyy se automaattisesti ilman erillistä irtisanomista määriteltynä ajankohtana. Mikäli sopimus on toistaiseksi voimassa oleva, määritellään molemmille osapuolille omat irtisanomisajat. Normaali käytäntö on, että irtisanomisaika on toimittajalle kolme kuukautta ja asiakkaalle kuukauden mittainen. Irtisanomisajoista voidaan poiketa tilannekohtaisesti. Asiakas saattaa hyvinkin haluta soveltaa ehtoja siten, että ne ovat hänelle mahdollisimmat edulliset. Tärkeää resurssia halutaan sitouttaa projektiin sopimalla toimittajalle mahdollisimman pitkä irtisanomisaika. Sopimus voidaan asettaa päätymään automaattisesti myös siihen, kun toimitettu loppuraportti on virallisesti hyväksytty. (Erlund, Lindfors, Salminen & Turunen 2016, 194-195.)

3.7 Rekrytointirajoitus

Työmarkkinoilla on nykyään tarjolla erittäin rajallinen määrä osaavaa työvoimaa. Uuden osaan työntekijän palkkaaminen vapailta työmarkkinoilta on äärimmäisen vaikeaa. Rekrytointirajoitus osana sopimusta suojaa ensisijaisesti siltä, että kumpikaan sopijaosapuolista ei voi palkata vastapuolella työsuhteessa olevia henkilöitä. Tällä ehdolla pyritään rajaamaan myös muidenkin työpanokseen liittyvien sopimusten kuin pelkästään suoran työsopimuksen tekeminen tällaisissa tilanteissa. Rekrytointirajoitukset ovat pääsääntöisesti määräaikaista. Kestoon ja rajoituksen laatuun liittyvät erilaiset kilpailutekijät kuten se, että tehtävän työn aikana toimittajalle kertyy paljon hyödyllistä osaamista. Tyypillisimmillään, kuten myös IT2015 EAP ehdoissakin, rajoituksen kesto on kuusi kuukautta. (Erlund, Lindfors, Salminen & Turunen 2016, 197-199.)

Rekrytointirajoituksen ylläpitoa varten säädetään sopimuksessa myös tietty sopimussakko, jonka osapuolet sitoutuvat maksamaan sopimusrikkotilanteissa. Sopimussakon suuruuskin riippuu rajoituksen kestosta. Sakko voidaan määrittellä olevan suuruudeltaan rajoituksen kestoa vastaavan ajan mukaista työntekijän ansiotasoa. Rekrytointirajoitusta sovelletaan paljon sekä laajuutensa että keston osalta. On erittäin tärkeää tarkistaa sopimuksentekohetkellä, että asiakkaan asettamat rekrytointirajoituksen edellytykset ovat järkeviä suhteessa sopimukseen ja yleisiin käytäntöihin. (Erlund, Lindfors, Salminen & Turunen 2016, 197-199.)

3.8 Salassapito

Salassapitosopimus on konsulttisopimuksesta erillinen sopimus, joka sovitaan osapuolten kesken. Salassapitosopimuksia käytetään käytännössä aina yritysten välisessä yhteistyössä. Sopimuksen sisältö on usein tapauskohtainen. Luottamuksellisuuden tarpeellisuus riippuu projektin sisällöstä ja etenkin siitä, millaista tietoa vastapuolelle luovutetaan. Sopimuksessa tietojansa luovuttava osapuoli on varsin erilaisessa asemassa, kuin tietojen vastaanottaja. Asiakkaan mahdollisesti toimittama luonnos on täten luettava erityisen huolella. (Lindblad, 2013.)

Salassapitosopimuksesta tulisi käydä ilmi sopimuksen osapuolet. Salassapitoon liittyvät osapuoliin voi liittyä myös kolmansia osapuolia. Salassa pidettävät tiedot tulee määrittellä ja yksilöidä, jotta niitä koskevat ja luottamuksellisuus voidaan kirjata. Sopimuksesta tulee löytyä myös sopimuksen pituus, sanktiolauseke. Sopimuksesta tulee käydä myös ilmi se, miten tietoa missäkin tilanteessa voidaan antaa ja kenelle. Hankkeen aikana saatetaan tuottaa uutta salassa pidettävää materiaalia ja niistä tulee voida sopia erikseen tarpeen vaatiessa. (Lukkari 2004, 82.)

3.9 Korvausvelvollisuus ja vastuunrajoitukset

Konsultin palkkaamista perustellaan lähtökohtaisesti sillä, että halutaan parasta osaamista ja asiantuntijuutta toimeksiantoa varten. Toimittajalla asiantuntijan asemassa on tällöin vastuu ja riskinkanto annetuista neuvoista ja toimenpiteistä. Konsulttityössä korostuu lojaliteetti asiakasta kohtaan. Asiakas on merkittävästi riippuvainen asiantuntijan työstä ja siksi konsultin on ensisijaisesti ajateltava tekemisessään asiakkaan etua ennen omaansa. (Kaikkonen 2016, 68-72.)

Konsultin taloudellinen vastuu vahingoista korostuu silloin, kun kyseessä on huolimattomuudesta tai tahallisuudesta aiheutunut vahinkotila. Näissä tapauksissa konsultti saattaa joutua vastuuseen myös asiakkaalle aiheutuneista kustannuksista. Pääsääntöisesti konsultointityössä vastuu rajautuu ainoastaan tehtyyn työhön. Mikäli tehdystä virheestä tai puutteesta reklamoidaan 30 päivän sisällä (virhevastuu-aika), saatetaan ratkaisun saamiseksi tehtyä työtä joko korjata tehdyn virheen osalta tai tehdä työ tarvittavilta osin kokonaan uudelleen toimittajan kustannuksella. (Erlund, Lindfors, Salminen & Turunen 2016, 187-188.)

3.10 Yleisistä sopimusehdoista poikkeaminen

IT2015-sopimusehtojen luonne on se, että yleisluonteisesti sopivat erilaisiin IT-toimituksien ja -palveluiden sopimiseen. Sopimuskohtaiset erityispiirteet väistämättä aiheuttavat toisinaan tarpeen luoda normaalista poikkeavia kohtia sopimukseen. Tästä johtuen näihin sopimusehtoihin koskevissa käyttöohjeissa niiden laatijat suosittelevatkin harkitsemaan lisäehdoista. Ne voivat sopimuskohtaisesti kirjallisena joko poiketa, täydentää tai tarkentaa alkuperäistä sopimusta. Lisensoituihin sopimusehtoihin liittyy kuitenkin käyttöehdot, joita tulee noudattaa. (Erlund, Lindfors, Salminen & Turunen 2016, 55.)

Sopimusta voidaan siis täydentää erilaisin täydentävin liittein. Liittein voidaan myös kuvata se, miten sopimuksen normaalista mallista halutaan poiketa. Sopimuskokonaisuuden näkökulmasta on tärkeää kirjata myös se, että missä järjestyksessä eri sopimusta ja sen muita asiakirjoja sovelletaan. Sopimusehtojen lähtökohtana on täyttää paikallisten sopimuskäytäntöjen ja lainsäädännön asettamat tarpeet. IT2015 sopimusehtojen soveltaminen ja käyttäminen ulkomailta vaati erityistä harkintaa. Maakohtaiset erovaisuudet mm. lainsäädännössä voivat olla sisältöön vaikuttavia ja siksi aiheuttavat tarpeen lokalisoinnille. (Erlund, Lindfors, Salminen & Turunen 2016, 59-60.)

3.11 Asiakassuhteiden rakentaminen

Asiakassuhteen rakentaminen perustuu osapuolten välisen luottamuksen kasvamiseen. Luottamus kasvaa sitä mukaa kun kokemusta yhteistyöstä karttuu. Asiakassuhteen keskeisiä asioita ovat

- Asiakkaan ja toimittajan väliset siteet
- Toimintojen väliset kytkökset
- Resurssien väliset sidokset

Osapuolten välinen jatkuva vuorovaikutus lisää asiakassuhteen syvenemistä. Toimintamalleihin syntyy rutiineita. Projekteissa tehdään osapuolien välillä tiivistä yhteistyötä. Projektiorganisaatio määrittelee järjestelmän ominaisuuksia yhdessä. Avoin kommunikaatio koko yhteistyön ajan lisää luottamusta ja pienentää konfliktien syntymisen riskiä. Halu investoida ja pannaostaa yhteistyöhön lisääntyy, kun kumppanussiteet osapuolten välillä tiivistyy. (Hyvönen 2003, 68-69.)

IT-konsultin menestyminen vaatii siis muutakin kuin pelkästään teknistä osaamista. Täytyy pystyä hallitsemaan omaa ajankäyttöään. Työ vaatii myös myyntihenkisyyttä ja kykyä kommunikoida selkeästi sekä tehokkaasti. Hyvien asiakassuhteiden avulla pystytään luomaan kumppanuussuhteita, joissa innostusta herättävä ja sisällöltään merkittävä työ tuo lisäarvoa molemmille sopimuksen osapuolille.

4 Tutkimusmenetelmät

Toimintatutkimukselle tunnusomaista on, että se kohdistuu käytäntöihin. Tutkimustyön metodiikkaan kuuluu myös perustavanlaatuisesti se, että tutkittava kohde osallistuu itse tutkimusprosessiin. Merkityksellistä tässä tutkimusmenetelmässä on tunnistaa tutkimuksen ja tutkittavan erityislaatuinen suhde. Tutkimuksen itseisarvo ei ole pelkästään uuden tiedon hankkiminen. Tutkimuksen avulla on tarkoitus saada aikaiseksi haluttua muutosta tutkittavassa kohteessa, esimerkiksi kohteena olevassa prosessissa. Toimintatutkimuksen prosessia voidaan kuvata siten, että tutkiessaan kohdettaan tutkimus itsessään myös muuttaa sitä. Tällöin kohde ei ole enää mikään staattinen kohde, vaan orgaaninen muuttuva objekti. Lähtökohdaksi toimintatutkimukselle voidaan täten ajatella tahtotilaa, jossa tunnistetaan muutoksen tarve. (Kuula 1999, 9-12, 214.)

Validius käsitteenä liittyy tutkimusaineiston mittaamiseen ja mittareihin. Hyvä validi tutkimusmenetelmä on sellainen, joka mittaa juuri oikeanlaista asiaa, eli sitä mitä kuuluukin mitata. Validiteetin avulla huolehditaan sitä, että tutkimus on kaikinensa luotettava, eikä sisällä tutkijan tekemiä oletuksia tai kuvitelmia. Tätä asiaa on myös syytä arvioida monelta eri kantilta, jotta tutkimustyölle saadaan tarvittavaa tarkkuutta. (Hirsjärvi, Remes, Sajavaara 2000, 231-232.)

Reliabiliteetissa on kyse toistettavuudesta. Hyvät tulokset eivät ole sattumanvaraisia, vaan niitä voidaan samojen olosuhteiden vallitessa uusia ja tulokset pysyvät vastaavanlaisina. Reliabiliteettia voidaan käyttää ja siitä voidaan varmistua esimerkiksi tilanteessa, jossa kaksi toisistaan erikseen toimivaa tutkijaa saavat samanlaisia tuloksia tutkimastaan aiheesta. (Hirsjärvi, Remes, Sajavaara 2000, 231-232.)

4.1 Haastattelu

Tutkimuksen tekemisessä aineiston keruu on tärkeässä asemassa. Aineisto auttaa tutkijaa tekemään päätelmiä tutkittavasta kohteesta. Haastattelussa ollaan suorassa vuorovaikutuksessa tutkittavan kanssa. Vuorovaikutteisuus antaa haastattelijalle mahdollisuuden saada yksityiskohtaisempaa tietoa tutkittavasta kohteesta. Haastatteluun saadaan usein yksityiskohtaisempaa tietoa, mutta määrällisesti se häviää tutkimusmuotona kyselyn tuloksille. (Hirsjärvi, Remes, Sajavaara 2000, 231-232.)

Haastattelu valikoitui tutkimuksen pääasialliseksi tutkimusmenetelmäksi luonnollisesti. Olin päässyt seuraamaan tilanteen kehittymistä pidemmällä aikajänteellä. Ajatus yrityksen perustamisesta oli kypsynyt jo pidemmän aikaa. Liiketoiminnan käynnistyessä aihe opinnäytetyölle syntyi tarpeesta luoda yritykselle edellytykset toiminnalle. Haastattelutilaisuudet olivat vapaamuotoisia ja suullisia yksilohaastatteluja. Haastateltavalle annettiin mahdollisuus tuoda vapaasti asioita sekä aiheita keskusteluun. Haastattelutilaisuudet haluttiin luoda mahdollisimman rennoiksi ja epäformaaleiksi, jotta keskustelu etenisi luontevasti.

4.2 Aineiston kerääminen

Laatuun painottuvassa tutkimuksessa aineiston rajaaminen on erityisen tärkeää. Tämän opinnäytetyön aineiston keräämisen lähtökohtana on case-yrityksen toiminnallinen tarve. IT-ala on laajasti tutkittu ja siitä löytyy paljon aiempaa tutkimusmateriaalia. Tutkimusaineiston keruussa keskeisinä vaikuttimina on ollut työn ekonomisuus ja tarkoituksenmukaisuus. Tutkimuksen lähtöaineisto muodostuu pääosin suullisesta haastattelusta, jossa tämän toiminnallisen tutkimuksen tutkimusongelmat ja tavoitteet on tunnistettu. Lisäksi hyödynnettiin aiempaa aiheeseen sopivaa tutkimusaineistoa. (Hirsjärvi, Remes, Sajavaara 2000, 231-232.)

5 Uusien IT-alan toimintamallien käyttöönottoaminen osaksi yrityksen sopimusprosessia

Juho Naalisvaara Oy -yrityksellä on hyvät edellytykset menestyä itsenäisenä ICT-alan konsultointiyrityksenä. Ensi vaiheessa uusien toimeksiantojen saaminen on haasteellisempaa, koska yrityksen tunnettuus on vielä vähäistä. Toimitusjohtaja Juho Naalisvaara on kerännyt osaamistaan viimeisten reilun kymmenen vuoden ajan työskentelemällä monipuolisesti IT-alalla. Voidaan ajatella, että yrityksen vahvuus onkin erityisesti teknisessä osaamisessa. Yrittäjälle suhteet ja niiden luominen ovat tärkeässä roolissa. Näkyvyys ammatillisessa sosiaalisessa mediassa on tärkeää. Oma LinkedIn -profiili kannattaa rakentaa ammattimaisesti ja pitää mm. osaamisten osalta ajan tasalla. LinkedInin tavoin muutkin rekrytointipalvelut internetissä kannattaa pitää aktiivisina työkaluina uusien toimeksiantojen hankinnassa. Suomessa on paljon konsulttivälityspalveluita. IT-alan tehtävissä ja projekteissa on tarpeita erilaisille osaajille ja erilaisiin suhteisiin, mikä on synnyttänyt paljon tekijöiden välitykseen liittyvää liiketoimintaa. Välityspalveluiden käyttö saattaa helpottaa myös konsulttisopimusten solmimisessa.

Yrittäjyys vaatii ajan hermolla pysymistä. On tärkeää, että kehittää itseään eri osa-aloilla, jotta yrityksen kilpailukyky on markkinoilla hyvä. Yrityksen palveluiden myymiseen kannattaa panostaa käyttäen eri myyntikanavoita tehokkaasti ja monipuolisesti. Tärkeitä on hyvät ja syvät suorat siteet eri asiakkaisiin ja alalla toimiviin toimijoihin. Verkostoitumista voi parantaa liittymällä mm. erilaisiin kumppanuusverkostoihin ja paikallisiin yrittäjäjaostoihin, joiden kautta pääsee läheisiin tekemisiin muiden alueen yrittäjien ja liiketoimintaa alueella vetävien kanssa.

Erilaiset startup -yritystilaisuudet, digialan seminaarit ja messut tarjoavat hyvän alustan uusien kontaktien tekemiselle. Erilaisia digialan tapahtumia järjestetään pääkaupunkiseudulla usein ja alan tuulahduksia voi käydä haistelemassa myös muissa maissa järjestettävissä tapahtumissa. Tapahtumien luonteeseen vahvana osana kuuluu, että verkostoidutaan ja luodaan uusia kumppanussuhteita, jotta omaa liiketoimintaan edellyttävää kehitystyötä pystytään tekemään osaavien asiantuntijoiden kanssa.

Konsulttivälitysyrietykset helpottavat kysynnän ja tarjonnan kohtaamista sekä tarjoavat tukea osapuolten välisissä sopimusasioissa. Toimintamallista riippuen sopimusta ei välttämättä edes tehdä suoraan asiakkaan kanssa vaan välittäjäyritys toimii suorassa sopimussuhteessa konsulttiin. Tällöin voidaan hyödyntää tehokkaita toimintamalleja pienemmin riskein.

Konsulttivälitysyrietykset ovat myös turvallisin tapa aloittaa työskenteleminen kansainvälisissä toimeksiannoissa ja projekteissa. Kansainvälisesti toimii erilaisia kumppaniverkostoja, joiden kautta voi kotimaisen toimijan välityksellä hakea ulkomaisia toimeksiantoja.

Esimerkkinä uusista verkkopohjaisista palveluista voidaan mainita mm. Freelancer.com. Kyseinen palvelu toimii globaalina tehtävien välitysyriksenä ja alustana, jossa freelance-toimijat sekä asiakkaat kohtaavat. Jokaisen käyttäjän tulee olla rekisteröitynyt palveluun. Rekisteröinnin yhteydessä osapuolet hyväksyvät palvelun käyttöehdot. Käyttöehdot toimivat myös sopimuksena palveluntuottamiselle. Palvelulla on yli 25 miljoonaa käyttäjää. Palvelun ansaintalogiikka on siinä, että tehdyistä sopimuksista maksetaan sopimushintaan perustuvat maksu. Vastavia hieman eri tavoin toimivia palveluja ovat mm. guru.com.

6 Yhteenveto

Tutkimukseni lähtökohta perustui Hemmon kirjaamaan sopimusten perusfundamenttiin. Sopimuksen ”Sopimus on varallisuudensiirron tärkein oikeusperuste. Vaihdata on ongelmatonta, jos kaikki siihen osallistuvat 1) ovat selvillä preferensseistään ja tarjolla olevien hyödykkeiden ominaisuuksista, 2) voivat vapaaehtoisesti päättää sitoumuksistaan ja hyväksymistään sopimusehdoista, ja 3) toimivat päätetyksi tulleen sopimuksen edellyttämällä tavalla, eivätkä myöskään joudu odottamattomien sopimuksen täyttämistä vaikeuttavien tapahtumien häiritsemisemiksi. Tarve puuttua sopimusoikeudellisin keinoin markkinoilla tapahtuvaan vaihdantaan seuraa siitä, ettei kuvattu ideaali useinkaan toteudu” (Hemmo 2003, 3-5.)

Työtä ja sen lopputulosta tulee arvioida sille annettujen tavoitteidensa kautta. Opinnäytetyössä tehtävän tutkimuksen tavoite oli löytää kustannustehokas ja toimiva malli yrityksen tulevien toimeksiantojen sopimusneuvotteluvaiheeseen. Tutkimustyön apuna käytettävän lähdemateriaalin ja aiemman tutkimusaineiston turvin työssä pystyin löytämään sekä valideja että eri usein toistuneita ei-sattumanvaraisia vastauksia asetettuihin tutkimusongelmiin.

Ennen sopimusneuvotteluita tulee olla hyvä käsitys lähtökohdista. On otettava selvää asiakkaan tarpeet ja ymmärrettävä mitä edellytyksiä työlle on olemassa. Huolelliselle katselmoinnille on varattava aikaa. Yhdessä asiakkaan kanssa selvitetään siitä, mikä on riittävä määrä oikeaa tietoa tehtävään liittyvää selonottoa varten. Selonottoon liittyy aiemmin tuotettuun materiaaliin kuten määrittelyihin ja prosessikuvauksiin tutustuminen. Yhdessä asiakkaan kanssa käytetty aika antaa molemmille osapuolille varmuuden siitä, että konsultti on työhön osaamistasoltaan ja muilta ominaisuuksiltaan sopiva. Hyvän esiselvityksen ja selonoton pohjalta sopimusehdot voidaan tehdä niin, että itse työhön liittyvät riskit minimoidaan. Sovitaan mm. käytännön järjestelyistä, aikataulusta, tehtävistä, vastuista, töiden hyväksymisestä niin, että pelisäännöt ovat molempien osapuolten kesken selvät. Lisäksi mahdollistetaan riittävä joustavuus tapauskohtaisille erityisvaatimuksille.

IT2015 sopimusehdot ovat IT-alalla käytetty perusta sopimiselle. Lähtökohtaisesti uusissa sopimuksissa, muualla kuin julkishallinnon IT-hankinnoissa, sovelletaan näitä vakioehtoja. Täten niillä on hyvä tunnettuus ja niitä on yleisesti totuttu hyödyntämään sopimisessa. Tietotekniikka alana kehitty nopealla vauhdilla. Uuden kehittyvän teknologian avulla syntyy uusia toimintatapoja ja palveluita. Tämän lisäksi vallitseva lainsäädäntö muuttuu. Esimerkkinä vuonna 2018 voimaan tuleva EU:n asettama tietosuoja-asetus. IT2015 ehdot ovat vielä vuonna 2017 verrattain tuoreet. Niillä on pitkä kehityshistoria, mikä näkyy niiden kattavuudessa ja toiminnallisessa rakenteessa. Yleisten sopimusehtojen lisänä käytettävät erityisehtoliitteet täydentävät kokonaisuuden kattavaksi sopimuspaketiksi. Opinnäytetyötä varten käydyissä haastatteluisissa yrityksen liiketoimintamalli alkuvaiheessa perustuu yksinomaan tuntiperustaiseen laskutyösopimukseen. Sopimuksen näkökulmasta tällöin on tärkeää tunnistaa toimeksiannon kesto. Työ on toimeksiannoissa pääosin sidottu isompiin projekteihin ja projektien aikatauluun. Ohjelmistoprojektien kestot ovat lähtökohtaisesti pitkiä. Molempien sopimusten osapuolten kannalta tärkeää on sitoutuminen projektien asetettujen tavoitteiden toteuttamiseen ja pitkäjänteiseen yhteistyöhön. Sopimuksen voimassaoloon olisi tällöin perusteltua soveltaa määräaikaisuutta. Määräaikaisella sopimuksella toimeksiantaja voi varmistua siitä, että hänellä on käytettävissään toiminnan kannalta tärkeät resurssit koko projektin vaiheiden läpimenoajan. Toisaalta konsultti voi varmistua siitä, että hänellä on säännöllistä laskutettavaa työtä täyden käyttöasteen osalta koko sopimuskaudeksi. Sopimuksen kesto voidaan tarkistaa jo kesken sopimuskauden ja tehdä siihen yhteisesti sovittuja muutoksia. Sopimuksen voidaan myös sopia jatkuvan toistaiseksi voimassaolevana määräaikaisuuden jälkeen. Tällöin on sovittava irtisanomisajoina, joiden puitteissa sopimus voidaan saada yksipuolisesti päätettyä.

Osana projektia tehtävässä konsulttityössä on määritellä toimintatavat, joilla työ suoritetaan. Konsultti työskentelee läheisesti osana projektiorganisaatiota nimettynä projektiresurssina. Projektimalli ja pelisäännöt koskevat myös konsulttia. Sopimukseen on hyvä mainita, että konsultti sitoutuu noudattamaan osaltaan näitä toimintatapoja. Projektin tarpeet määrittelevät pitkälti myös sen millaisia palveluaikaa ja -paikka työn tekeminen edellyttää.

Ohjeiden noudattaminen ja yhtenäinen toimintamalli myös lisää case-yrityksen oikeusturvaa sopimussuhteessa. Kun noudatetaan standardimuotoista rakennetta sopimusprosessissa, varmistutaan siitä, että sopimus on molemmille osapuolille oikeudenmukainen. Tilaajapuolen normaalista poikkeavat toimintamallit antavat aiheutta epäilyksille ja tällöin sopimuksen sisältö joudutaan tarkastamaan erityisellä huolella.

Konsulttityönä tuotettujen materiaaleihin liittyvistä oikeuksista sopiminen on tärkeää. Lähtökohtaisesti oikeudet näihin kuuluvat toimittajalle. Mikäli immateriaalioikeudet luovutetaan asiakkaalle, ei tällöin voida ohjelmistokoodia hyödyntää tulevissa toimeksiannoissa. Siitä syystä on aina tärkeää pohtia, että onko luovuttaminen välttämätöntä vai riittääkö pelkkä käyttöoikeuden luovuttaminen asiakkaan tarpeisiin.

Monitoimittajaympäristössä työskenteleminen sisältää lisäksi omat haasteensa. Tilaajalla on suuri vastuu kokonaistoimintaan liittyen. Ennen sopimuksen tekemistä on syytä ottaa tilaajan lähtökohdat tarpeeksi hyvin selville ja sitä kautta varmistua, että tilaajalla on edellytyksiä hallita isoa hanketta omin voimin tai nimetyin resurssein niin, että omalle työn tekemiselle ja siinä menestymiselle on edellytyksiä. Epäonnistunutta projektia ei voida asiakashankinnassa käyttää referenssinä. Olkoonkin että epäonnistuminen ei ole ollut millään muotoa konsultista riippuvaista.

Sopimusjuridiikan asiantuntijapalveluiden käyttäminen on perusteltua, mikäli tunnustetaan että sopimuksen erityisehdoissa on normaalista poikkeavaa. Asiantuntijan käyttäminen pienentää riskiä. Voidaan varmistua siitä, että tehtävään liittyvät vastuurajat ovat selkeät osapuolten välillä. Lähtökohtaisesti konsultti vastaa ainoastaan tekemästään työstä eikä oikeudellinen vastuu ulotu työstä aiheutuneisiin asiakkaalle koituneisiin vahinkoihin tai muihin kustannuksiin. Vastuurajojen muuttamisesta voi aiheutua taloudellisesti ja liiketoiminnan jatkuvuuden näkökulmasta niin suuri riski, että silta on syytä suojautua. Suuria vahingonkorvausvaatimusten suojaksi voi toimittaja hankkia itselleen vastuuvakuutuksen. Ylimääräiset vakuutukset aiheuttavat aina lisäkustannuksia ja on työn kannattavuutta tällöin tarkasteltava myös tarkemmin.

Yrityksen tulee tavoitellessaan kansainvälisiä markkinoita olla, olla erityisen huolellinen luodessaan kaupallisia sopimuksia. On tärkeää, että hyvissä ennen sopimuksen solmimista selvittää, millainen kyseisen maan sopimukseen liittyvät käytännöt ja kauppatavat lainsäädännön lisäksi on. Elinkeinoelämän kansainvälinen yhteistyöjärjestö ICC tarjoaa työkaluja kansainväliseen kauppaan liittyviin arjen haasteisiin.

Yrityksen uusien toimeksiantojen hankintaan on tarjolla paljon erilaisia vaihtoehtoja. Yritys voi myydä palveluitaan itsenäisesti hyvien referenssiensä turvin. Myynnin edistämiseksi laaja ammatillinen verkosto ja yrityksen hyvä maine ovat menestyksen avaintekijöitä.

Tutustuminen IT2015 sopimusmalleihin on osoittanut sen, että niiden soveltuvuus case-yrityksen tarpeisiin on hyvä. Haastatteluissa käytyjen keskusteluiden avulla on voitu varmistua, että IT2015 EAP sopimusmallin avulla voidaan neuvottelut käydä kattavasti sekä kustannustehokkaasti. Malli antaa tarvittavan struktuurin ja varmistaa, että kaikki sopimuksen keskeiset asiat kohdat tulee käydyksi läpi. Kauppakamarin toimittama IT2015 käsikirja on oiva apuväline, josta voi tarpeen vaatiessa aina perehtyä ja tarkistaa yksityiskohtiin liittyvän ohjeistuksen.

7 Jatkokehitys

Hyvin suoritettut toimeksiannot voivat tuottaa myöhemmässä vaiheessa syvempiä yhteistyökuvioita asiakkaan kanssa. Voidaan saavuttaa luottokonsultin asema, jolloin sama asiakas voi tilata useita töitä eri tarpeisiin. Mikäli toimeksiannot ovat luonteeltaan samanlaisia, on jokaisesta tilauksesta raskasta käydä erikseen sopimusneuvotteluita. Jatkuvaan tarpeen suhteeseen voidaan harkita puitesopimuksen tekemistä osapuolten välille. Puitesopimus sisältää kaikki yleiset sopimukseen liittyvät kohdat. Tällöin riittää, että voimassa olevan puitesopimuksen turvin asiakas voi ketterästi tilata asiakkaan toimesta pelkällä työtilauksella uusia töitä. Tarvetta puitesopimuksen suunnittelulle tulee pohtia, kun yrityksen toiminta ajan myötä vakiintuu.

IT-sopimukseen, kuten konsulttisopimukseen liittyy olennaisesti pääsopimusta täydentävät liitteet. Liitteiden tarpeellisuutta tulee myöhemmässä vaiheessa pohtia. Sopimukseen on mahdollista liittää esimerkiksi hinnastoja, palvelukuvauksia, käyttöoikeusehtoja sekä erilaisia lisäsopimuksia ja luetteloita. Valmiit käytettävät liitteet helpottavat osaltaan sopimusneuvotteluita, mutta niiden kanssa tulee välttää ristiriitatilanteita suhteessa pääsopimukseen. Asiakirjojen soveltamisjärjestys tulee tällöin kirjata osaksi pääsopimusta.

Lähteet

Painetut

Erlund, K., Lindfors, A., Salminen, J. & Turunen, J. 2015. IT2015 Käytännön Käsikirja. Helsinki: Helsingin Kamari Oy

Hemmo, M. 2003. Sopimusoikeus I. Helsinki: Talentum

Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. 2009. Tutki ja kirjoita. 15., uudistettu painos. Helsinki: Tammi.

Hyvönen, E. (toim.) 2003. Ohjelmistoliiketoiminta. Vantaa: WSOY

Lehikoinen, R. & Töyrylä, I. 2013. Ulkoistamisen käsikirja. Helsinki: Talentum

Lukkari, U. 2004. Digitaalisen projektin hallinta. Helsinki: Edita Publishing Oy

Oesch, R., Heiskanen, H. & Hyyryinen, O. 2008. Tekijänoikeus ja Digitaalitalous. Helsinki: WSOYpro

Salonen, J. 2000. Tietojenkäsittelyjärjestelmän hankinta - Tutkimus järjestelmän oikeaa mitoitusta ja toimivuutta koskevasta sopimusvastuusta. Helsinki: Oy Finn Lectura Ab

Salonen, K. 2013. Näkökulmia tutkimukselliseen ja toiminnalliseen opinnäytetyöhön. Turku: Turun ammattikorkeakoulu

Sähköiset

Laitinen, S. 2017. Millainen on hyvä freelance sopimus. Viitattu 13.11.2017
<https://www.ukko.fi/millainen-on-hyva-freelancer-sopimus/>

Lindblad, M. 2013. Salassapitosopimus - huomioithan nämä. Viitattu 12.11.2017
<https://lindblad.fi/salassapitosopimus/>

Kuokkanen, E. 2017. Freelance-työ ohjaa tulevaisuuteen. Viitattu 25.11.2017
<https://www.mps.fi/fi/blogi-johtamisen-maailma/freelance-tyo-ohjaa-tulevaisuuteen.html>

Muukkonen, H. 2017. Suomessa paha pula koodareista - TE: ”Tarvittaisiin heti 9 000, palkka jopa 15 000 € / kk”. Viitattu 22.11.2017
<https://www.uusisuomi.fi/raha/220224-suomessa-paha-pula-koodareista-te-tarvittaisiin-heti-9-000-palkka-jopa-15-000-eu-kk>

Tivia. 2016. Tietohallintojen johtaminen Suomessa. Tutkimusraportti 8.4.2015. Viitattu 13.11.2017

Vilmusenaho, H. 2011. Yhteisteos, yhteen liitetty teos ja kokoomateos. Viitattu 25.11.2017
<https://wiki.aalto.fi/display/copyright/1.2+Yhteisteos%2C+yhteen+liitetty+teos+ja+kokoomateos>

Julkaisemattomat

Kuviot

Kuvio 1: Ohjelmistojen ja ohjelmoinnin tärkeys digitaalisessa muutoksessa. (Tivia 2015, 36)...	9
Kuvio 2: IT2015 sopimusehtojen sisältö ja rakenne (Erlund, Lindfors, Salminen, Turunen 2016, 29).....	11

Liitteet

Liite 1: IT2015 EAP sopimusmalli	30
--	----

Liite 1: IT2015 EAP sopimusmalli

KONSULTOINTI- JA MUITA ASiantuntijapalveluja koskeva sopimus

1 SOPIUKSEN KOHDE

Alla mainitut asiakas ja toimittaja ovat tehneet tässä sopimuksessa sovituin ehdoin sopimuksen konsultointi- ja muista asiantuntijapalveluista (jäljempänä yhdessä ”asiantuntijapalvelu”).

2 SOPIJAPUOLET JA YHTEYSHENKILÖT

Asiakas:

Y-tunnus: _____ Alv.rek

Asiakkaan osoite:

Asiakkaan yhteyshenkilö:

Toimittaja:

Y-tunnus: _____ Alv.rek

Toimittajan osoite:

Toimittajan yhteyshenkilö:

Sopijapuolen on ilmoitettava yhteyshenkilönsä vaihtamisesta toiselle sopijapuolelle kirjallisesti ilman aiheetonta viivytystä. Yhteyshenkilöllä ei ole oikeutta sopia muutoksista sopimukseen.

3 ASiantuntijapalvelu

3.1 Toimituksen kohteena oleva asiantuntijapalvelu

[] Asiantuntijapalvelu on määritelty liitteessä numero ____.

[] Asiantuntijapalvelu on määritelty seuraavasti:

3.2 Asiantuntijapalvelun raportointi

- Raportoinnista on sovittu liitteessä numero ____.
- Sopimuksen liitteenä olevien IT2015 EAP erityisehtoja konsultointi- ja muista asiantuntijapalveluista mukaisesti.
- Raportoinnista on sovittu seuraavaa:

3.3 Asiantuntijapalvelun tulosten hyväksyminen

- Hyväksymisestä on sovittu liitteessä numero ____.
- Sopimuksen liitteenä olevien IT2015 EAP erityisehtoja konsultointi- ja muista asiantuntijapalveluista mukaisesti.
- Hyväksymisestä on sovittu seuraavaa:

3.4 Oikeudet asiantuntijapalvelun tuloksiin

- Oikeudet on määritelty liitteessä numero ____.
- Sopimuksen liitteenä olevien IT2015 EAP erityisehtoja konsultointi- ja muista asiantuntijapalveluista mukaisesti.
- Oikeudet määräytyvät seuraavasti:

Asiakkaalla on oikeus käyttää asiantuntijapalvelun tuloksena syntyviä asiakirjoja ja muita tuloksia

liitteen numero ____ mukaisesti.

sopimuksen liitteenä olevien IT2015 EAP erityisehtoja konsultointi- ja muista asiantuntijapalveluista mukaisesti.

seuraavasti:

4 PALVELUAIKA

Toimittaja tekee asiantuntijapalvelut palveluaikana, joka on:

maanantai-perjantai ____ . ____ – ____ . ____ arkipyhät poislukien.

seuraava:

5 HINNAT JA MAKSUEHDOT

5.1 Hinnat

Hinnat on määritelty liitteessä numero ____.

Hinnat määräytyvät toimittajan kulloinkin voimassaolevan hinnaston mukaan.

Hinnat on määritelty seuraavasti:

5.2 Maksuehdot

____ päivää netto toimituspäivästä tai laskun päivämäärästä sen mukaan, kumpi näistä on myöhäisempi.

Maksuehdot on määritelty liitteessä numero ____.

Maksuehdot on määritelty seuraavasti:

Laskutus on määritelty liitteessä numero ____.

Laskutus on määritelty seuraavasti:

6 SOPIMUKSEN VOIMASSAOLO

Sopimus on voimassa määräaikaisena ja päättyy ilman erillistä irtisanomista

____ . ____ . ____ .

kun asiantuntijapalvelu on sovitusti tehty.

Sopimus on voimassa toistaiseksi sopimuksen liitteenä olevien IT2015 EAP erityisehtoja konsultointi- ja muista asiantuntijapalveluista mukaisesti.

Sopimus on voimassa toistaiseksi.

Asiakkaan irtisanoessa sopimuksen irtisanomisaika on ____ [] päivää / [] kuukautta.

Toimittajan irtisanoessa sopimuksen irtisanomisaika on _____ [] päivää / [] kuukautta.

Irtisanomisaika lasketaan sen kuukauden viimeisestä päivästä, jonka aikana sopimus on irtisanottu.

Asiakas voi irtisanoa sopimuksen päättymään aikaisintaan _____._____.

Toimittaja voi irtisanoa sopimuksen päättymään aikaisintaan _____._____.

7 ALIHANKINNAT

[] Alihankinnoista on sovittu liitteessä numero _____.

[] Sopimuksen liitteenä olevien IT2015 YSE yleiset sopimusehdot mukaisesti.

[] Alihankinnoista on sovittu seuraavaa:

8 SALASSAPITO

[] Salassapidosta on sovittu liitteessä numero _____.

[] Sopimuksen liitteenä olevien IT2015 YSE yleiset sopimusehdot mukaisesti.

[] Salassapidosta on sovittu seuraavaa:

9 KORVAUSVELVOLLISUUS JA VASTUUNRAJOITUKSET

[] Korvausvelvollisuudesta ja vastuunrajoituksista on sovittu liitteessä numero _____.

- [] Sopimukseen perustuva sopijapuolen vahingonkorvausvelvollisuus toiselle sopijapuolelle on mahdolliset viivästys-, palvelutaso- tai muut sopimussakot tai hyvitykset pois lukien yhteensä enintään _____ euroa. Jos sopijapuolella on velvollisuus suorittaa viivästys-, palvelutaso- tai muuta sopimussakkoa tai hyvitystä, sopijapuolella on velvollisuus suorittaa lisäksi vahingonkorvausta vain siltä osin, kuin vahingon määrä ylittää viivästys-, palvelutaso- tai muun sopimussakon tai hyvityksen. Muilta osin noudatetaan IT2015 YSE yleisten sopimusehtojen kohtien 12.3 - 12.5 mukaisia ehtoja.
- [] Sopimukseen perustuva sopijapuolen vahingonkorvausvelvollisuus toiselle sopijapuolelle on mahdolliset viivästys-, palvelutaso- tai muut sopimussakot tai hyvitykset pois lukien yhteensä enintään _____ prosenttia asiantuntijapalvelun arvonlisäverottomasta kokonaishinnasta. Jos sopijapuolella on velvollisuus suorittaa viivästys-, palvelutaso- tai muuta sopimussakkoa tai hyvitystä, sopijapuolella on velvollisuus suorittaa lisäksi vahingonkorvausta vain siltä osin, kuin vahingon määrä ylittää viivästys-, palvelutaso- tai muun sopimussakon tai hyvityksen. Lisäksi sovelletaan IT2015 YSE yleisten sopimusehtojen kohtien 12.3 - 12.5 mukaisia ehtoja.
- [] Sopimukseen perustuva sopijapuolen vahingonkorvausvelvollisuus toiselle sopijapuolelle on mahdolliset viivästys-, palvelutaso- tai muut sopimussakot tai hyvitykset pois lukien yhteensä enintään asiantuntijapalvelun laskennallinen arvonlisäveroton kuukausihinta rikkomushetkellä kerrottuna _____:lla/llä. Jos sopijapuolella on velvollisuus suorittaa viivästys-, palvelutaso- tai muuta sopimussakkoa tai hyvitystä, sopijapuolella on velvollisuus suorittaa lisäksi vahingonkorvausta vain siltä osin, kuin vahingon määrä ylittää viivästys-, palvelutaso- tai muun sopimussakon tai hyvityksen. Lisäksi sovelletaan IT2015 YSE yleisten sopimusehtojen kohtien 12.3 - 12.5 mukaisia ehtoja.

10 MUUT EHDOT

11 SOPIMUKSEN LIITTEET JA PÄTEMISJÄRJESTYS

11.1 Sopimukseen kuuluvat sen erottamattomina osina seuraavat liitteet (numeroi liitteet):

—

 —

 —

 —

 —

 —

 —

 —

 —

 —

11.2 Sopimukseen kuuluvat lisäksi sen erottamattomina osina seuraavat IT2015-sopimusehdot:

IT2015 EAP erityisehtoja konsultointi- ja muista asiantuntijapalveluista
 IT2015 YSE yleiset sopimusehdot

11.3 Sopimusasiakirjojen pätemisjärjestys on seuraava:

1. Tämä sopimusasiakirja
2. Sopimuksen muut liitteet kuin IT2015-sopimusehdot. Jos nämä liitteet ovat ristiriidassa keskenään, pätee pienempinumeroinen liite ennen suurempinumeroista liitettä.
3. Sopimuksen liitteenä olevat IT2015-sopimusehtojen erityisehtoliitteet.
4. IT2015 YSE yleiset sopimusehdot

12 SOPIMUSKAPPALEET JA ALLEKIRJOITUKSET

Sopimusta on tehty kaksi samansanaista kappaletta, yksi kummallekin sopijapuolelle.

Paikka ja päivämäärä

Paikka ja päivämäärä

Asiakkaan allekirjoitus

Nimen selvennys:

Toimittajan allekirjoitus

Nimen selvennys: